

δοῦλοι τῶν ἀνθρώπων. Καιρὸς ἦτον πλέον νὰ μεταβληθῶσι τὰ πράγματα.

Μέχρις οὗ φθάσῃ αὐτὸς ὁ ὑπνρέτης, ὁ στρατηγὸς Καρδούλης ἐπεριπάτει ἄνω καὶ κάτω, καπνίζων τὸ σιγάρον του. Νὰ ἐβλέπετε πῶς ἐφύσα τὸν καπνὸν του εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κοινοῦ!

Ἄλλ' ἤρχισε ν' ἀνυπομονῆ ὁ στρατηγὸς, νὰ περιστρέφῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του, ὡς ἂν ἐμελλε νὰ ἐκτραγῆ ὁ θυμὸς του. Ἐδάγκανε τὰ χεῖλη του, καὶ ἐκτύπα διὰ τοῦ ποδὸς τὸ ἔδαφος.

Εἰς δὲ τὸ τρίτον κτύπημα τοῦ ποδὸς ὤφειλον ἐγὼ νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὴν σκηνὴν, ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Κάπης.

Ἄν εἶχον λησμονήσει τὸ μέρος μου, ὁ κύων θὰ μοὶ τὸ ἐνεθύμιζεν. Εἰς τὴν ὠρισμένην στιγμήν μοὶ ἐξέτεινε τὸν πόδα καὶ με εἰσήγαγε παρὰ τῷ στρατηγῷ.

Οὗτος δὲ, ἰδὼν με, ὕψωσε τοὺς δύο βραχίονας ὡς ἐν ἀπελπισίᾳ. Πῶς; Αὐτὸν τὸν ὑπνρέτην λοιπὸν τῷ ἐπρότεινον; Ἐπειτα δὲ ἤλθε καὶ μ' ἐκύτταξεν ὑπὸ τὴν μύτην, καὶ ἐστρέφετο πῆριξ μου, ὕψων τοὺς ὤμους.

Ἡ ἔκφρασις του ἦτον τόσον κωμικὴ, ὥστε ἐξερράγησαν ὄλοι εἰς γέλωτα, διότι ἐνόουν ὅτι μ' ἐξελάμβανεν ὡς ἐντελῶς ἀνόητον. Εἰς τοῦτο δ' ἐσυμφώνουν καὶ οἱ θεαταί.

Τὸ δράμα ἐνοσεῖται ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ καταδείξῃ τὴν εὐθθειάν μου ταύτην ὑφ' ὅλας τὰς φάσεις της. Εἰς ἐκάστην σκηνὴν ὤφειλον νέαν τινὰ νὰ κάμω ἀνοησίαν, ἐν ᾧ ὁ Καρδούλης ἐξ ἐναντίας εὗρισκε νέας πάντοτε ἀφορμὰς ἵνα ἀναπτύσῃ τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τὴν νοημολογίαν του.

Ἄφ' οὗ πολλὴν ὥραν μ' ἐξέτασεν, ὁ στρατηγὸς, ἐλεήσας με, με διέταξε τέλος νὰ προγευματίσω.

— Ὁ στρατηγὸς νομίζει ὅτι τὸ παιδάριον αὐτὸ ἀφ' οὗ φάγη, θὰ παύσῃ νὰ εἶναι τόσον ἀνόητον, ἔλεγεν ὁ Βιτάλης. Ὁὰ τὸ ἰδῶμεν.

Καὶ ἐκαθήμην ἐμπρὸς μικρᾶς ἐστρωμένης τραπέζης, ὅπου ἦτον τὸ πινάκιόν μου, καὶ τὸ χειρόμακτρον ἐπ' αὐτοῦ.

Τί νὰ τὸ κάμω αὐτὸ τὸ χειρόμακτρον;

Ὁ Κάπης μοὶ ὑπεδείκνυεν ὅτι πρέπει νὰ τὸ μεταχειρισθῶ.

Ἄλλὰ πῶς;

Ἄφ' οὗ πολλὴν ὥραν ἐδοκίμασα, τέλος τὸ μετεχειρίσθην ὡς ῥινόμακτρον, ἀπομυζάμενος εἰς αὐτό.

Τότε ὁ στρατηγὸς ἐξεκαρδίσθη, καὶ ὁ Κάπης ἐπεσεν ἀνάσκελα, ἀνατραπείς ὑπὸ τῆς εὐθθείας μου.

Ἰδὼν ὅτι ἐσφαλα, ἐκύτταξα πάλιν τὸ χειρόμακτρον, καὶ ἐφαινόμην ἀπορῶν πῶς νὰ τὸ μεταχειρισθῶ.

Τέλος συνέλαβα μίαν ἰδέαν. Ἐστρίψα τὸ

χειρόμακτρον, καὶ τὸ ἔδεσα εἰς τὸν λαιμόν μου ὡς λαιμοδέτην.

Ἐκ νέου ἀνεκάγχασεν ὁ στρατηγὸς, ἐκ νέου ἐπεσεν εἰς τὴν ῥάχιν του ὁ Κάπης.

Καὶ οὕτως ἐξηκολούθησα, μέχρις οὗ ὁ στρατηγὸς, ἀπολέσας τὴν ὑπομονήν, μ' ἐδίωξεν ἀπὸ τοῦ σαμηνίου μου, ἐκάθησεν ὁ ἴδιος εἰς αὐτό, καὶ ἔφαγε τὸ πρόγευμά μου.

Ἄ! ὁ στρατηγὸς ἤξευρε πῶς νὰ μεταχειρισθῆ τὸ χειρόμακτρον. Μετὰ πόσης χάριτος τὸ ἐπέρασεν εἰς τὴν κουμβότρυπαν τῆς στολῆς καὶ τὸ ἐξέτεινεν εἰς τὰ γόνατά του! Μετὰ πόσης κομψότητος ἔκοψε τὸ ψαμίον καὶ ἔπιε τὸ ποτήριόν του!

Ἄλλ' ἀκαταμάχητον ἐντύπωσιν ἐπροξένησαν οἱ εὐγενεῖς τρόποι του πρὸ πάντων ὄταν, μετὰ τὸ τέλος τοῦ προγεύματος, ἐζήτησε καλαμίδα, καὶ ἤρχισε νὰ καθαρίζῃ δι' αὐτῆς τοὺς ὀδόντας του μετὰ πλείστης ταχύτητος.

Τότε χειροκροτήσεις ἐξερράγησαν πανταχόθεν, καὶ ἡ παράστασις ἐτελείωσεν ἐν θριαμβῷ.

Πόσον νοήμων ἦτον ὁ πίθηξ! πόσον ὁ ὑπνρέτης του ἦτον ἀνόητος!

Ὅταν δ' ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὁ Βιτάλης με συνεχάρη, καὶ τόσον ἠθοποιὸς ἤμην ἤδη, ὥστε ἠσθάνθη ἐμαυτὸν ὑπερήφανον διὰ τὸν ἔπαινον τοῦτον.

[Ἐπιτελεῖται]

Ἐκ τοῦ παρ' ἡμῶν ἐσχάτως κινηθέντος ζητήματος τῆς ὑποβρυχίου ποντοπλοίας λαβόντες ἀφορμὴν, καλὸν ἐνομίσαμεν νὰ ἀνακοινώσωμέν τι ἐπὶ τοῦτου ββασιμον πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἐστίας. Ἐπὶ τούτῳ ἀπετάθημεν πρὸς τὸν πεπαιδευμένον διευθυντὴν τῆς Σχολῆς τῶν ναυκλάστρων κ. βαρώνον Γύλδεγκρον, ὅστις εὐηρεστήθη νὰ ἀπευθῆν ἡμῖν τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν. «Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς ὑμῶν δὲν ἔχω τι καλλίτερον νὰ πρᾶξω ἢ νὰ ἀποσεῖλω ὑμῖν τὴν πραγματείαν, τὴν ὁποίαν συνέταξα πρὸ τινος ἐν τῇ Σχολῇ τῶν τορπίλλων, καὶ τῆς ὁποίας τὴν εἰς τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν ἐπεμελήθη ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ κ. Α. Γαρουφαλιάς. Ἡ πραγματεία αὕτη πραγματεύεται ἀποκλειστικῶς περὶ ὑποβρυχίων πλοίων, καὶ δεικνύει ὅτι οὐδὲ τὰ μεγάλα Κράτη κατώρθωσαν ἔτι νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ μέσον τοῦτο διὰ τὰς τορπίλλας.

Ἀρχὴν ἔχων ν' ἀφίσταμαι πάσης ἐπιχειρήσεως ἐν Ἑλλάδι, ἥτις δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ματαίως δαπάνας εἰς πειράματα, ἀπέχω τοῦ ν' ἀσχοληθῶ εἰς τὰς δοκιμὰς αἰτίας γίνονται ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, πρὶν ἢ τὰ μεγάλα Κράτη ἐκφράσωσιν ἐπ' αὐτοῦ τὴν γνώμην αὐτῶν, καὶ δύναται τις νὰ ἦνε βέβαιος περὶ ἐπιτυχῶς τινος ἐκβάσεως».

Ἐκ τῆς μνημονευομένης ἀνωτέρω πραγματείας παρατίθεμεν τὴν ἐπομένην συνοπτικὴν περίληψιν, ἐξ ἧς δύναται τις νὰ λάβῃ ἀκριθεῶς ὅπως οὖν ἐνοίαν τῶν μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῆς ναυτικῆς ἐπιστήμης γενομένων ἐν τῷ ζήτηματι τῆς ὑποβρυχίου ποντοπλοίας. Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

Ὁ Roger Bacon, ὅστις ἔζη κατὰ τὴν ἱε' ἐκατονταετηρίδα, ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἄλλων θαυμασιῶν, ἅτινα ἀπαριθμεῖ, καὶ ὑποβρυχία πλοῖα. «Ἐτι δὲ» λέγει, «ἐργαλεῖα δύνανται νὰ κα-

πασκευασθῶσι, διὰ τῶν ὁπίων οἱ ἄνθρωποι δύ-
νανται νὰ περιπατῶσιν ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῆς
θαλάσσης ἢ τῶν ποταμῶν ἀνευ σωματικοῦ κιν-
δύνου. Χρῆσιν τῶν ἐργαλείων τούτων ἐποίησατο
Ἄλεξάνδρος ὁ μέγας ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ
θαυμάσῃ τὰ μυστήρια τῶν θαλασσῶν κτλ».

Ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τύρου ὑπὸ τοῦ Ἄλε-
ξάνδρου, ὡς ὁ Κουίντιος Κούρτιος λέγει, οἱ πο-
λιορκούμενοι λέγεται ὅτι ἠμύνοντο τὴν πρὸς τὴν
θάλασσαν βᾶσιν τῶν τειχῶν αὐτῶν διὰ κολοσ-
σιαίων ὀγκολίθων, προωρισμένων ὅπως καλύσωσι
τὴν προσπέλασιν τῶν λέμβων τῶν Μακεδόνων,
ἐφ' ὧν ἦσαν ἠμοσμένοι οἱ καταπέλται καὶ ἄλ-
λαι πολεμικαὶ αὐτῶν μηχαναί· οἱ δὲ πολιορκη-
ταὶ ἠνωχλοῦντο ἐν ταῖς ἀποπειραῖς αὐτῶν πρὸς
ἐξαφάνισιν τῶν προσκομμάτων τούτων ὑπὸ ὑ-
ποθαλασσίων ἐργατῶν, οἵτινες ἐξήρχοντο τοῦ
ἄστεος καὶ ἀπέκοπτον τὰ σχοινία αὐτῶν. Κατὰ
τὸν αὐτὸν χρόνον ἕτεροι ὑποθαλασσιοὶ ἐργάται
ἐκώλυον τὰς ἀποπειρας τῶν Μακεδόνων τοῦ νὰ
συνάψωσι τὸ ἄστυ μετὰ τῶν ἐνδοτέρων, ἀφαι-
ροῦντες ὑποθαλασσίως τοὺς ἐπιβρίπτομένους λί-
θους πρὸς κατασκευὴν βραχίονος.

Ὡσαύτως αἱ τέρψεις τοῦ Ἄντωνίου καὶ τῆς
Κλεοπάτρας κατέστησαν περιφήμους τοὺς τῆς
Αἰγύπτου δύντας. Κατὰ τὸν Πλούταρχον οἱ δύο
ἐρασταὶ ἐνησχολοῦντο συχνὰ ἀλιεύοντες ἐν τοῖς
ὕδασι τοῦ Νείλου, ἐν ἀπάσαις δὲ ταῖς περιστά-
σεσιν ὁ Ἄντωνίος μυστικῶς χρῆσιν ἐποιοεῖτο τῶν
ὑπηρεσιῶν ὑποθαλασσιοῦ ἐταίρου, ὅστις ἀπὸ και-
ροῦ εἰς καιρὸν προσήρτα ἰχθῦν εἰς τὴν ἀλιευτικὴν
ράβδον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη τοῦ
Ἄντωνίου ἦν ἀντικείμενον μεγάλου ἐνδιαφέρον-
τος τῇ Κλεοπάτρᾳ, μὴ δυναμένη ν' ἀποκρύψῃ τὴν
ἐνόχλησιν αὐτῆς, μέχρις οὗ ἡμέραν τινὰ, ἀνα-
καλύψασα τὸ μυστικὸν αὐτοῦ, ἐποίησατο καὶ
αὕτη ὡσαύτως χρῆσιν ἑτέρου δύτου, ὅστις τὴν
ἐπομένην φορὰν προσήρτησε μέγαν τεταριχουμέ-
νον ἰχθῦν εἰς τὸ ἄγκιστρον τοῦ Ἄντωνίου, ὅστις
ἔσυρεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, γελώντων τῶν
περιστοιχιζόντων αὐτοὺς αὐλικῶν.

Πλὴν τούτων συγγραφεῖς τινες ἀναφέρουσιν
ὅτι καὶ οἱ Ῥωμαῖοὶ ἐποιοῦντο χρῆσιν ἐν τῷ ναυ-
τικῷ αὐτῶν καταδυτικῶν τινῶν συσκευῶν εἰς
ὑποθαλασσίους ἐργασίας.

Ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις τὴν πρώτην πε-
ριγραφὴν καταδύσεως ἐν τῇ θαλάσῃ εὐρίσκουμεν
ἐν ἔτει 1540, ἐκτελεσθεῖσαν ἐπὶ παρουσίᾳ Καρ-
λόλου τοῦ Ε' καὶ τῆς αὐτῆς αὐτοῦ ἐν Τολέδῳ τῆς
Ἰσπανίας ὑπὸ δύο Ἑλλήνων, οἵτινες κατήλθον
εἰς τὸ ὕδωρ μετὰ ἀνημμένης λυχνίας ἐν μεγάλῳ
ἀνεστραμμένῳ λέβητι καὶ ἀνῆλθον ἀδιάβροχοι
καὶ μὲ ἀνημμένην εἰσέτι τὴν λυχνίαν. Ἄλλαι
δ' ἀπόπειραι καταδύσεως δι' ὑποβρυχίας λέμβου
ἀναφέρονται αἱ γενόμεναι ἐν ἔτει 1624 ὑπὸ Κορ-
νηλίου Δεβρέλλου ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ἐν ἔτει 1687
ὑπὸ William Phipps, ὅστις κατόρθωσε νὰ ἀ-

νασῆρ ἔκ τῆς θαλάσσης ἐκ ναυαγήσαντος πλοίου
παρὰ τὸν Ἅγιον Δομήγον Θησαυρὸν συμποσοῦ-
μενον εἰς 200,000 ταλήρων. Πλὴν τούτων καὶ
ἄλλοι ἀναφέρονται ὑποβρυχίων λέμβων ἐφευρε-
ται, ἐν οἷς ὁ ἐκ Βορδιγάλων **Dirnis** (1772), ὅστις
μετὰ καὶ ἄλλων δέκα ἀτόμων ἐμεινεν ἐν τῇ
λέμβῳ αὐτοῦ ὑπὸ τὸ ὕδωρ ἐπὶ τέσσαρας καὶ ἡ-
μίσειαν ὥρας.

Ἄλλ' ὁ πρῶτος, ὅστις συνέλαβε τὴν ἰδέαν
τοῦ νὰ προσβάλῃ πλοῖον ὑπὸ τὸ ὕδωρ καὶ ἐναυ-
πήγησε πρὸς τοῦτο ὑποβρυχίον λέμβον, εἶνε ὁ
Ἀμερικανὸς **David Bushnell**. Ἀκριβὲς σχέδιον
τῆς ἐφευρέσεως αὐτοῦ δὲν περιεσώθη μέχρις ἡ-
μῶν, ἀλλ' ἀναφέρεται ὅμως μία δι' αὐτοῦ γενομένη
ἀπόπειρα προσβολῆς κατὰ τοῦ ἀγγλικοῦ πλοίου
«**Eagle**» 64 πυροβόλων, ὅπερ ὤρμει ἐξω τῆς
«**Governor's Island**». Ὁ ἀναλαβὼν νὰ προσβάλῃ
τὸ πλοῖον κατόρθωσε νὰ φθάσῃ ὑπ' αὐτὸ, ἀλλὰ
μὴ ὦν καλῶς ἐξοπλισμένος περὶ τὸν χειρισμὸν
τῆς λέμβου ἀπώλεσε τὸ πλοῖον ἐν τῇ ἀποπειρᾷ
πρὸς εὐρεσιν τῆς καταλλήλου θέσεως, ἐξ ἧς νὰ
διευθύνῃ τὴν προσβολήν, καὶ δὲν κατόρθωσε νὰ
ἐπανεῦρῃ αὐτό. Τοῦτου ἕνεκα ἀπεχώρησεν ἐγ-
καταλιπὼν τὴν ἐρηκτικὴν μηχανήν, ἧτις μετὰ
μίαν ὥραν ἐπραγείσα εἰς τινα ἀπὸ τοῦ πλοίου
ἀπόστασιν ἀνέρριψεν εἰς τὸν ἀέρα κολοσσιαίαν
στήλην ὕδατος πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν ἐν
τῷ πλοίῳ, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξηγήσωσι
τὴν αἰτίαν τοιοῦτου μοναδικοῦ φαινομένου.

Ἐνῶ ὁ **Bushnell** κατεγίνετο ἐν Ἀμερικῇ εἰς
τὴν ἐφευρεσιν αὐτοῦ, ὅμοιαι προσπάθειαι κατε-
βάλλοντο καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τινος ὀνόματι
Day, αἵτινες ὅμως ἀπέβησαν ἀνεπιτυχεῖς. Κατὰ
τὸ 1797 ἦλθεν εἰς Παρισίους ὁ Ἀγγλος **Fulton**
καὶ κατασκευάσας πρῶτον ὑποβρυχίου λέμβου
προσέφερεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς
τῶν ναυτικῶν ἠρνήθη νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀναγκαίαν
συνδρομὴν καὶ εὐκολίαν. Μετὰ τρία ἔτη ὁ **Fulton**
ἀπετάθη εἰς τὸν πρῶτον Ἰτακὸν, ὅστις ἐχορή-
γησεν αὐτῷ 10,000 φράγκων πρὸς ἐκτέλεσιν
τῶν ἀναγκαίων πειραμάτων. Ἐνθαῦρονθεὶς οὕτω
ὁ **Fulton** ἐναυπήγησε καταδυτικὴν λέμβον, δι'
ἧς ἐξετέλεσε πειράματα ἐν Χάβρη καὶ Βρέστ,
ἀνεπιτυχῆ ὅμως· ὅθεν μετ' ὀλίγον ἐναυπήγησε
ἄλλην «**Ναυτίλον**» ἐπικληθεῖσαν, ἧτις ἐδοκιμά-
σθη ἐν τῷ Σηκουάνα τὸν Ἰούνιον τοῦ 1801· τὰ
γενόμενα πειράματα ἦσαν ὅπως οὖν ἐπιτυχῆ· ἐν
Βρέστῃ μάλιστα ὁ **Fulton** διὰ τῆς λέμβου ταύ-
της ἠδύνθη ν' ἀνατινάξῃ εἰς τὸν ἀέρα μικρὸν
πλοῖον προσκολλήσας αὐτῷ ναύκλασρον. Ἄλλ' ἐν
τούτοις οὐδεμίᾳ περαιτέρῳ ἐχορηγήθη αὐτῷ συν-
δρομὴ διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ λέμβος αὐτοῦ ἐλει-
τούργει λίαν βραδέως, ὅτε εὐρίσκετο ὑπὸ τὸ ὕδωρ.

Αἱ κατόπι ὑπὸ πολλῶν γενόμεναι ἀπόπειραι
πρὸς ὑποβρυχίον ποντοπλοῦν εἰς οὐδὲν φαίνε-
ται, ἀπέληξαν ἀποτελεσμα μέρῳ τοῦ 1851,
ὅτε ἐγένετο ἡ ἐφευρεσις τοῦ **Phillip**, ἧτις θεω-

ρείται ὡς ἡ τελειοτάτη τῶν μέχρι τοῦδε. Ὁ ἐφευρετὴς καθείλκυσε τὴν πρώτην αὐτοῦ λέμβον εἰς τὴν λίμνην Michigan κατὰ τὸ 1851. Ἡ λέμβος αὕτη ἦν σιγαροειδὴς τὸ σχῆμα, εἶχε δὲ 40 ποδῶν μῆκος καὶ τεσσάρων ποδῶν μεγίστην διάμετρον, ἐν διαστήματι δ' ὀλίγων ἐτῶν τοσοῦτον ἐτελειοποίησε τὰ μέσα αὐτοῦ διὰ τὴν ἐξάγνισιν τοῦ μεμολυσμένου ἀέρος κτλ., ὥστε ἐν μιᾷ περιστάσει παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν τε σύζυγον καὶ τὰ δύο αὐτοῦ τέκνα καὶ ἐδαπάνησεν ὀλόκληρον ἡμέραν ἀνερευρῶν τὸν πυθμένα τῆς λίμνης. Ἐν τῇ λέμβῳ εἶχεν ὡσαύτως ἡρμοσμένον καὶ πυροβόλον τῶν 6 λιτρῶν, μεθ' οὗ καὶ ἐδύθισθη, πυροβολήσας διὰ τῶν πυθμένων κατὰ τῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ταύτῳ ἠγγυροβολημένων πλοίων. Ἡ λέμβος αὕτη, ἧς ἡ ἐσωτερικὴ διαρρύθμισις ἦτο τεχνικωτάτη, ἠδύνατο νὰ τηρῆται διὰ μηχανισμοῦ εἰς οἰονδήποτε δεδομένον βάθος, ἀμα δὲ καὶ νὰ μένη παράλληλος τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς θαλάσσης, ἡ δὲ μετακίνησις βαρῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τῆς λέμβου εἰς τὸ ἕτερον οὐδ' αὖ μὴς ἐπηρέαζε τὴν ἰσορροπίαν αὐτῆς. Πλὴν τῆς λέμβου ταύτης ὁ Phillip ἐσχεδίασε καὶ ἄλλην ὠρισμένην διὰ πολεμικοὺς σκοποὺς, ὡς καὶ πλῆρες σύστημα πρὸς ἐκδύθισιν ναυαγῶν πλοίων.

Ἀπὸ τοῦ 1854 πολλὰ ἀναφέρονται ἀπόπειραι γενόμεναι ἐν τε Εὐρώπῃ (Ἀγγλίᾳ ἰδίως) καὶ Ἀμερικῇ πρὸς ὑποβρύχιον πλοῦν· φαίνεται ὁμοίως ὅτι οὐδεμία τῶν ἐφευρεθεισῶν λέμβων ἐκρίθη ὡς πληροῦσα τοὺς ὄρους τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, διότι οὐδεμία ἀναφέρεται ὡς γενομένη ἀποδεκτὴ καὶ ἐπικρατήσασα.

Κατὰ τὸ ἔτος 1863 ὁ ἰσπανοὺς τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ Bourgois ἐναυπηγίσασατο ἐν Rochefort καταδυτικὴν λέμβον, ἧτις, ὡς αἱ γαλλικαὶ ἀρχαὶ βεβαιοῦσιν, ἦν ἀνωτέρα πάσης τοιοῦτου εἶδους ἐφευρέσεως. Ἦτο δὲ σιγαροειδὴς ἢ ἰχθυοειδὴς τὸ σχῆμα καὶ καθεικύνθη κατὰ Μάιον τοῦ 1863, ἐξ οὗ χρόνου μέχρι τοῦ 1874 ἐγένετο ἀντικείμενον σειρᾶς πειραμάτων ἐν τῷ ποταμῷ Charente καὶ τῷ ἀνοικτῷ πελάγει. Λέγεται ὅτι τὰ πειράματα ἀπέβησαν ἐπιτυχῆ, ἀλλ' ἄξιόπιστοι περὶ τούτου πληροφοροὶ δὲν ὑπάρχουσι.

Ἡ λέμβος ὑποβρυχίας σχέδιον ἐξετέθη ἐν τῇ παγκοσμίᾳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων τῷ 1867, εἰς οὐδένα ὅμως ἦν ἐπιτετραμμένον νὰ πλησιάσῃ ὅπως τὴν ἐξετάσῃ. Ἄλλαι τινὲς ἀπόπειραι ναυπηγίσεως ὑποβρυχίων λέμβων ἀναφέρονται γενομέναι ἐν Ἰσπανίᾳ μὲν ὑπὸ τινος Ναρκίσσου Μοντουριόλου, αἵτινες λέγονται ἐπιτυχεῖς, ἀν καὶ ἐν μεγίστῃ μυσικότητι τηρηθεῖσαι, ἐν Στοκχόλμῃ δὲ ὑπὸ Γάλλου τινὸς ὀνόματι Deschamps.

Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις μετὰ τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον αἱ πρὸς κατασκευὴν ὑποβρυχίων λέμβων προσπάθειαι ἀπρησχόλησαν πολ-

λοὺς. Πρῶτον ἐναυπηγήθη ἡ λέμβος ἡ κληθεῖσα «Λογικὴ Φάλασσα», ἧτις καὶ τοὶ διαφημισθεῖσα ἐν ἀρχῇ ἀπεδείχθη κατόπιν ὄλως ἀνεπιτυχής. Κατόπιν ἐγένοντο σχέδια καὶ προτάσεις διάφοροι, ὑπὸ τοῦ John W. Kelley τῷ 1869, ὑπὸ τοῦ δόκτορος Barbour κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, καὶ κατὰ τὸ 1872 ὑπὸ τοῦ κ. Rowell, ἀλλὰ καὶ τὰ σχέδια ταῦτα ἢ δὲν ἐξετελέσθησαν παντάπασιν, ἢ ἐκτελεσθέντα ἀπεδείχθησαν ὡς ἔχοντα τὰς αὐτὰς ἀτελείας, ἅς καὶ τὰ προηγουμένας γενομένα.

Ἡ νεωτάτη τῶν ἐφευρέσεων ἐν τῷ ζητήματι τῆς ὑποβρυχίου ποντοπλοίας εἶνε ἡ τοῦ Tosselli, ἧτις προώρισαι διὰ ναυκλαστρικοὺς σκοποὺς ἐν καιρῷ πολέμου, καὶ συνίσταται εἰς λέμβον μετὰ πολλῆς τέχνης κατασκευασμένην. Δι' αὐτῆς, ἢ ὁ ἐφευρετὴς ἐπωνόμασεν «Ἵποβρύχιον Ἀσπάλλακα», πολλάκις οὗτος κατήλθε κατὰ τὸ 1874 εἰς τὸν πυθμένα τοῦ κόλπου τῆς Νεαπόλεως, ἐν βάρει δηλαδὴ διακοσίων εἴκοσι τεσσάρων ποδῶν, εὖρε δὲ τὴν ἐφεύρεσιν αὐτοῦ θαυμασίως κατάλληλον δι' ὑποβρυχίου ἐρεύνας.

Ἄλλαι τινὲς ἀπόπειραι ἀναφέρονται ὡς γενομέναι περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἀγίου Φραγκίσκου Fernandez καὶ τοῦ ἐκ Newjersey Holland.

Τοιαύτη ἐν συνόψει ἡ ἱστορία τῶν γενομένων ἀποπειρῶν πρὸς ἐπίτευξιν ὑποβρυχίου ποντοπλοίας. Ἄλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο θέλει θεωρεῖσθαι ὡς μὴ σκοπίμως λελυμένον, ἐὰν μὴ ὑπερνικηθῶσι τὰ μερικὰ μειονεκτήματα τὰ σχετιζόμενα μετὰ τῆς χρήσεως τῶν καταδυτικῶν λέμβων. Τὰ μειονεκτήματα ταῦτα ἐγκρίνεται ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀτελεῖ λύσει τῶν προβλημάτων τοῦ φωτός καὶ τῆς ταχύτητος. Ἐνόσφ ἡ ὑποβρύχιος λέμβος δὲν δύναται νὰ κινήται ταχέως ὑπὸ τῷ ὕδωρ, ἐνόσφ δὲν ἐξυρεθῇ μέσον τοῦ φωτίζειν αὐτὴν καὶ μέρος τοῦλάχιστον τῆς περιῆς τῆς λέμβου θαλάσσης, ἐν τῷ βάρει τῆς ὁποίας οὔτε νὰ διακρίνηται ἀντικείμενον οὔτε ἦχον ν' ἀκούσῃ εἶναι εὐκόλου, σπουδαῖα ἀποτελέσματα ἀπὸ τῆς ὑποβρυχίου ποντοπλοίας δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν.

Η ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΕΡΝΑΝΗ

Τὴν εἰκοστὴν πέμπτην (δεκάτην τρίτην) λήξαντος Φεβρουαρίου ἐωρτάσθη ἐπὶ τοῦ κατ' ἐξαχθὴν Γαλλικοῦ θεάτρου τῶν Παρισίων ἡ πεντηκονταετηρίς τῆς πρώτης παραστάσεως τοῦ πρώτου δράματος τοῦ πρώτου τῶν ζώντων Γάλλων ποιητῶν, ἧτοι τοῦ «Ἐρνάνη» τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ.

Ὅταν τις ἀναλογισθῇ ὅτι τὸ δραματικὸν τοῦτο ἔργον τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς περὶ αὐτοῦ γνώμης τῆς ἀπαθούς κριτικῆς, θεωρεῖται, σήμερον ἰδίως, ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἐκπροσωποῦν πιστότερον παντὸς ἄλλου τὰς περὶ δράματος ἰδέας τοῦ Οὐγῶ, καὶ ὡς ὁ πρῶτος